

Z BLOGU IUSTORIA

Co se změnilo v rodinném právu od ledna 2026 — a co to znamená pro vás

Od prvního ledna platí nejrozsáhlejší novela rodinného práva za poslední dekádu. Mění rozvody, péči o děti i výživné. Tady je to podstatné — bez právníckého žargonu.

MGR. BÁRA BARTOŇKOVÁ

16. 1. 2026 · 8 min čtení

Od prvního ledna 2026 platí zákon č. 268/2025 Sb. — nejrozsáhlejší novela rodinného práva od přijetí nového občanského zákoníku v roce 2014. Média ji často zjednodušují na „rozvodovou novelu“, ale to je zavádějící zkratka. Změny se dotýkají péče o děti, výživného, rodičovské odpovědnosti i toho, jak soudy přistupují k rodinným sporům jako celku.

Jako advokátka, která se rodinnému a trestnímu právu věnuje denně, vnímám tu novelu jako posun správným směrem. Ale zároveň vím, že pouhá změna zákona nestačí — důležité je, jak ji soudy a rodiče uchopí v praxi. A právě o tom chci psát.

Rozvod: rychleji a s menším důrazem na vinu

První velká změna se týká samotného rozvodu.

Do konce roku 2025 soudy u sporných rozvodů zjišťovaly příčiny rozvratu manželství. V praxi to vypadalo tak, že se obě strany v soudní síni obviňovaly — kdo koho podvedl, kdo se odstěhoval, kdo byl příčinou toho, že manželství přestalo fungovat. Pro většinu lidí to bylo ponižující a pro děti, jejichž rodiče se soudí, ničivé.

Od ledna 2026 soud příčiny rozvratu nezkoumá. Zjišťuje pouze to, jestli je manželství rozvrácené. A pokud se oba manželé shodnou, že ano, má se to za prokázané — bez dalšího dokazování.

Novela také zavádí pojem „smluvený rozvod“, který nahrazuje dosavadní nesporný rozvod. Odpadá požadavek, aby manželé prokazovali, že spolu déle než šest měsíců nežijí. Pokud se dohodnou na všem podstatném — na majetku, bydlení a poměrech dětí — může být rozvod výrazně rychlejší.

Soudní poplatky jsou teď odstupňované: dva tisíce za smluvený rozvod, pět tisíc za sporný. Zákonodárce tím dává jasný signál — domluvte se, pokud to jde. Srovnání obou cest a praktický rozhodovací strom najdete v článku [Rozvod dohodou vs. sporný rozvod](#).

Péče o děti: konec škatulkování

Tohle je podle mě ta nejzásadnější změna — a zároveň ta, která vyvolává nejvíc otázek.

Dosud soudy rozhodovaly o svěření dětí do výlučné, střídavé, nebo společné péče. V praxi se z toho stala soutěž. Rodiče „bojovali“ o to, kdo dítě „dostane“ do péče. Advokáti argumentovali, proč je zrovna jejich klient lepší rodič. A děti byly uprostřed.

Od ledna 2026 zákon tyto kategorie ruší. Neexistuje výlučná péče, neexistuje střídavá péče jako právní institut. Soud místo toho rozhoduje o tom, že dítě zůstává v péči obou rodičů — a pokud se rodiče nedohodnou, určí rozsah péče každého z nich.

Může to vypadat jako kosmetická změna — vždyť i dřív mohl soud nastavit střídavý režim. Ale rozdíl je v přístupu. Zákon teď deklaruje, že oba rodiče jsou rovnocenné pečující osoby. Výchozí bod není „komu dítě přičknout“, ale „jak zajistit, aby mělo oba rodiče“.

Je to posun od konfliktu ke spolupráci. Alespoň na papíře. Jak k tomu soudy přistupují v praxi a co od nich můžete chtít, se dozvíte podrobně v článku [Spor o děti — co musíte vědět jako rodič](#). Pokud dítě odmítá kontakt s druhým rodičem, přečtěte si také [Když dítě nechce k druhému rodiči](#).

Jedno řízení místo dvou

Praktická změna, která ušetří čas a nervy: rozvodové řízení a opatrovnické řízení se od ledna spojují do jednoho.

Dosud to fungovalo tak, že nejprve soud rozhodl o péči a výživném dětí, a teprve potom mohl rozhodnout o rozvodu. Dvě řízení, dva soudci, dvakrát do soudní síně — a celý proces se tím protahoval.

Teď soud řeší všechno najednou. Rozvod, poměry dětí, výživné. Pro rodiče to znamená méně jednání, méně čekání a — doufejme — méně prostoru pro eskalaci konfliktu.

Výživné: nové nástroje pro vymáhání

Novela přináší několik změn, které se na první pohled zdají technické, ale v praxi mohou zásadně pomoci rodiči, který na výživné čeká.

Za prvé — splatné pohledávky na výživném bude nově možné postoupit. To znamená, že pokud vám partner dluží na alimentech a vy nemáte sílu nebo prostředky to vymáhat, můžete pohledávku převést na třetí osobu, která se o vymození postará. U nezletilých dětí to podléhá schválení soudu, ale samotná možnost je nová.

Za druhé — vláda může nařízením stanovit zvýšený úrok z prodlení u dlužného výživného na nezletilé děti. Cílem je motivace: čím déle dlužník otálí, tím víc zaplatí.

A za třetí — zákon zpřesňuje pravidla pro výpočet výživného. Soud bude lépe posuzovat takzvanou potencialitu příjmů — tedy situaci, kdy povinný rodič účelově snižuje svoje příjmy, aby platil méně. Detailně k výpočtu, vymáhání a situacím, kdy druhý rodič neplatí, jsem psala samostatně v článku [Výživné po novele — kolik, jak dlouho a co když neplatí](#).

Zákaz tělesných trestů

Novela výslovně zakotvuje povinnost rodičů pečovat o dítě bez tělesného trestání, duševního strádání a jiných ponižujících opatření.

Vím, že tohle téma vyvolává emoce. Část veřejnosti vnímá zákonný zákaz facky jako přehnaný zásah státu do soukromí rodiny. Ale z pohledu práva — a z pohledu dětí, které se v rodinných sporech ocitají — je to důležitý signál.

Neznamená to, že za plácnutí přes ruku přijede policie. Znamená to, že zákon jasně říká, kde je hranice. A v kontextu opatrovnických řízení, kde soud posuzuje, jak rodič pečuje o dítě, to může mít reálný dopad na rozhodování.

Prozatímní rozhodnutí místo předběžných opatření

Poslední změna, kterou chci zmínit: v řízeních o péči o dítě se dosavadní předběžná opatření nahrazují novým institutem — prozatímním rozhodnutím.

Klíčový rozdíl: před vydáním prozatímního rozhodnutí musí soud dát oběma stranám — včetně dítěte — možnost se vyjádřit. Dosud mohl soud vydat předběžné opatření, aniž by slyšel druhou stranu. To vedlo k situacím, kdy jeden rodič odjel s dítětem a druhý se o tom dozvěděl z usnesení soudu.

Nová úprava je vyváženější. Chrání dítě, ale zároveň respektuje práva obou rodičů.

Co to znamená v praxi

Novela platí od ledna, ale nová pravidla se uplatňují pouze na řízení zahájená po prvním lednu 2026. Pokud váš rozvod nebo spor o děti běží od loňska, dokončí se podle starých předpisů.

Pokud ale rozvod nebo úpravu péče teprve zvažujete — nebo pokud se vaše situace od ledna změnila — máte před sebou nový právní terén. Pravidla jsou jiná. A v mnoha ohledech příznivější pro ty, kteří jsou ochotní se dohodnout.

Rodinné spory jsou specifické. Nejde jen o paragrafy — jde o lidi, vztahy a děti, které si rodiče nevybraly. A právě proto je důležité mít vedle sebe někoho, kdo rozumí nejen zákonu, ale i situaci, ve které se nacházíte.

Zvažujete rozvod nebo stojíte před opatrovnickým řízením podle nových pravidel? Specializuji se na **rodinné právo** a s novou úpravou od ledna 2026 pracuji denně. **Napište nám** — úvodní konzultace je nezávazná a vyjasní, co má smysl řešit smluvně a co soudně.

Co se změnilo v rodinném právu od ledna 2026 — a co to znamená pro vás

Mgr. Bára Bartoňková · Publikováno 16. 1. 2026

<https://www.iustoria.cz/blog/co-se-zmenilo-v-rodinnem-pravu-2026/>

Text je dílem chráněným autorským právem. Sdílení celého dokumentu bez úprav je vítáno; přebírání částí do jiných textů jen s uvedením zdroje. © IUSTORIA, advokátní kancelář, s.r.o.